

Nr 137

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående godkännande av överenskommelse med Amerikas förenta stater rörande ömsesidiga tullmedgivanden, m. m.; given Stockholms slott den 16 mars 1962.

Kungl. Majt vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att

dels antaga härvid fogade förslag till förordning om ändring i tulltaxan den 12 september 1958 (nr 475);

dels ock bifalla de förslag i övrigt, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

G. E. Sträng

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner en vid allmänna tullförhandlingar inom GATT-organisationens ram träffad överenskommelse med Förenta staterna om vissa ömsesidiga tullmedgivanden. För Sveriges del har koncessioner lämnats i form av tullsänkning för sex varuslag (konserver av ananas, aprikoser och liknande frukter, vissa osockrade safter av citrusfrukter respektive av köksväxter, vissa såser, gränsletruckar och grammofoonautomater) och i form av bindning av nu utgående tull för sexton varuslag. Från amerikansk sida har i gengäld lämnats koncessioner för ett 30-tal varor, huvudsakligen i form av tullsänkningar. Samtidigt framlägges förslag till de ändringar i den svenska tulltaxan som överenskommelsen föranleder. Ändringarna avses träda i kraft å dag som Kungl. Maj:t bestämmer.

I övrigt förordas att vissa potatisprodukter befrias från tull och överföres till jordbruksregleringen samt att tullskyddet för makaroner och spagetti och liknande produkter samt s. k. kakmix förstärks så att gränsskyddets tidigare nettoeffekt återställs. Slutligen föreslås att tullen på svettremmar slopas. Nu nämnda ändringar avses träda i kraft den 1 juli 1962.

Förslag

till

förordning om ändring i tulltaxan den 12 september 1958 (nr 475)

Härigenom förordnas, att tulltaxan den 12 september 1958 skall i angivna delar erhålla ändrad lydelse på sätt framgår av härvid fogad bilaga.

Denna förordning träder i kraft, såvitt avser tulltaxenr 19.02, 19.03, 20.02 och 65.07, den 1 juli 1962 och i övrigt å dag som Konungen bestämmer.

Kap. 19. Varor av spannmål, mjöl eller stärkelse; bakverk

19.02	Näringsmedel (för barn, för dietiskt bruk eller för matlagningsändamål), beredda av mjöl, stärkelse eller maltextrakt, även med tillsats av kakao till mindre än 50 viktprocent:		
	A. produkter för beredning av bakverk	100 kg	80:—
	B. produkter av till nr 11.05 hänförligt mjöl av potatis		fri
	C. andra slag		20 %
19.03	Makaroner, spagetti och liknande produkter	100 kg	45:—

Kap. 20. Varor av köksväxter och frukter samt av andra växter och växtdelar

20.02	Köksväxter, beredda eller konserverade på annat sätt än genom inläggning i ättika eller ättiksyra:		
	C. potatisprodukter		fri
	D. andra slag	100 kg ¹	25:—
20.06	Frukter, beredda eller konserverade på annat sätt, med eller utan tillsats av socker eller alkohol:		
	A. ananas, aprikoser, persikor och blandade frukter (frukt-sallad), med undantag av pulp	100 kg ¹	25:—
	B. andra slag	100 kg ¹	30:—
20.07	Saft av frukter eller köksväxter, även med tillsats av socker men icke innehållande alkohol:		
	A. osockrad, på kärl vägande brutto:		
	2. 3 kg eller därunder:		
	a. av citrusfrukter	100 kg ¹	20:—
	b. av köksväxter	100 kg ¹	20:—
	c. annan	100 kg ¹	25:—

Kap. 21. Diverse näringsmedel

21.04	Såser och andra för smaksättning avsedda preparat:		
	B. andra slag		8 %

¹ Tullen beräknas efter varans vikt inkl. sådant förefintligt emballage, med vilket varor av ifrågakvarande slag pläga saluhållas i detaljhandeln.

Kap. 65. Huvudbonader och delar därtill

65.07	Svettremmar, foder, skyddsöverdrag, stommar (även hopfällbara), mösskärmar och hakremmar till hattar eller andra huvudbonader:	
	A. svettremmar	fri
	B. andra slag	12 %

Kap. 87. Motorfordon, traktorer, cyklar och andra fordon

87.02	Bilar för person- eller godsbefordran:	
	A. gränsletruckar	10 %
	B. andra slag	15 %

Kap. 92. Musikinstrument; apparater för upptagning eller återgivning av ljud; delar och tillbehör till dylika instrument och apparater

92.11	Grammofoner, dikteringsapparater och andra apparater för upptagning eller återgivning av ljud, härunder inbegripet skivspelare, bandspelare o. d., med eller utan ljuddosa; apparater för upptagning eller återgivning på magnetisk väg av bilder och ljud för television:	
	A. grammofonautomater	5 %
	B. andra slag	10 %

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 16 mars 1962.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden NILSSON, STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, JOHANSSON, AF GEIJERSTAM, HERMANSSON, HOLMQVIST.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter frågor om *godkännande av överenskommelse med Amerikas förenta stater rörande ömsesidiga tullmedgivanden* och om *vissa ändringar i gällande tulltaxa* samt anför därvid följande.

I. Inledning

Sverige har tidigare inom ramen för det allmänna tull- och handelsavtalet (GATT) deltagit i olika allmänna tullförhandlingskonferenser, 1949 i Ancey, 1950—1951 i Torquay och 1956 i Genève. Härutöver har särskilda tullförhandlingar förts bl. a. med Schweiz i samband med detta lands provisoriska anslutning till GATT. Efter beslut av De Avtalsslutande Parterna den 29 maj 1959 inleddes den 1 september 1960 en ny allmän tullkonferens. Såvitt angår de förhandlingar som Amerikas förenta stater fört med en rad olika länder har arbetet numera avslutats. För Sveriges del skedde detta den 5 mars 1962 då också en bilateral överenskommelse undertecknades. Överenskommelsen kan sålunda — tillsammans med förslag till därav föranledda ändringar i den svenska tulltaxan — nu framläggas för riksdagen för godkännande. En sammanställning av förhandlingsresultatet såvitt angår svenska tullkoncessioner torde såsom *Bihang* få fogas vid statsrådsprotokollet i detta ärende.

I detta sammanhang torde jag också få anmäla två framställningar från statens jordbruksnämnd rörande ändring i tulltaxan beträffande vissa potatisprodukter ävensom fråga om förstärkt tullskydd för makaroner m. m. och s. k. kakmix.

Slutligen torde nu få upptagas till behandling en framställning från Karlskrona hattfabriks aktiebolag — varöver yttrande efter samråd med generaltullstyrelsen avgivits av kommerskollegium — om slopande av tullen på svettremmar.

II. Överenskommelsen med Amerikas förenta stater

Den inledningsvis omnämnda tullförhandlingskonferensen inom GATT tillkom efter ett förslag från amerikansk sida vid GATT:s trettonde session med De Avtalslutande Parterna år 1958. Förslaget, som framfördes av den amerikanske delegationsledaren, dåvarande biträdande utrikesministern Dillon, avsåg att åstadkomma en ytterligare sänkning av de internationella tullnivåerna genom att man ånyo tillämpade den inom GATT traditionella förhandlingsmetoden.

Förhandlingarna har, liksom tidigare, bedrivits bilateralt och omfattat såväl omförhandlingar — förhandlingar i anslutning till uppsägningar av tidigare tullbindningar — som nyförhandlingar, dvs. förhandlingar om nya tullkoncessioner. Vid de senare, de s. k. Dillonförhandlingarna, har varje medlemsstat kunnat framföra önskemål om tullkoncessioner — i form av bindning av tullar vid viss nivå eller i form av egentliga tullsänkningar — för sådana varor beträffande vilka ifrågavarande land varit motpartens huvudleverantör eller kunnat anses ha väsentliga exportintressen hos motparten. De koncessioner som sålunda uppnås kommer sedan i enlighet med den i GATT-avtalet stadfästa mest-gynnad-nationsprincipen alla övriga medlemsstater till godo.

Såväl omförhandlingarna som nyförhandlingarna har av olika skäl kommit att bli starkt försenade och är till stora delar ännu inte avslutade. De förhandlingar som förts av Amerikas förenta stater med olika länder har dock nu kunnat slutföras. Vad beträffar den överenskommelse som uppnåtts mellan Förenta staterna och Sverige har denna, såsom inledningsvis nämnts, undertecknats den 5 mars 1962.

Liksom vid tidigare tullförhandlingskonferenser är avsikten att förhandlingsresultaten vid förhandlingarnas slut sammanfattas i ett gemensamt protokoll för att därefter underställas de olika ländernas regeringar för godkännande. För Förenta staternas del har emellertid förhandlingarna förts på grundval av ett särskilt av kongressen lämnat bemyndigande med giltighet endast intill den 1 juli 1962. Från amerikansk synpunkt har det därför ansetts angeläget att särskilda överenskommelser redan nu träffas mellan Förenta staterna och dess förhandlingsparter, avsedda att gälla under en övergångsperiod till dess det multilaterala slutprotokollet kan undertecknas.

Den överenskommelse som uppnåtts mellan Förenta staterna och Sverige innebär, såvitt angår de svenska medgivandena, att nu utgående tull för 16 varuslag bundits vid nuvarande nivå och att tullsänkningar förutsatts för 6 varuslag.

Tullsänkningarna avser konserver av ananas, aprikoser, persikor och blandad frukt med sänkning från 30 till 25 kronor för 100 kg, osockrade safter av citrusfrukter respektive av köksväxter (med kärll välgående mindre

än 3 kg) från 25 till 20 kronor för 100 kg, såser innehållande högst 20 % fett från 10 till 8 %, gränsletruckar från 15 till 10 % och grammofonautomater från 10 till 5 %.

Beträffande de 16 varuslag där nu utgående tull bundits torde få hänvisas till den vid statsrådsprotokollet fogade sammanställningen.

Till belysning av de sålunda lämnade koncessionernas betydelse må nämnas att den svenska importen av därav berörda varuslag år 1960 uppgick till ett sammanlagt värde av 116 miljoner kronor. Av detta importvärde avsåg 32 miljoner kronor varor för vilka tullsänkningar medgivits medan 84 miljoner kronor föll på varor för vilka tullen bundits. Importen från Förenta staterna av de nu aktuella varorna uppgick nyssnämnda år totalt till 50 miljoner kronor, varav 26 miljoner kronor hänförde sig till sådana varor för vilka tullsänkningar medgivits och 24 miljoner kronor till övriga varor. Genomförandet av tullsänkningarna kan beräknas medföra en minskning av tullintäkterna med drygt en miljon kronor per år.

Nämnas må för övrigt att av de nu ifrågavarande 22 tullsatserna 14 tidigare varit bundna gentemot Förenta staterna eller andra länder vid en högre nivå än den till vilken de nu sänkts eller bundits.

De koncessioner som Förenta staterna genom överenskommelsen lämnat Sverige uppgår sammanlagt till 30.

Beträffande följande varuslag innefattar koncessionerna sänkning av tullen (cent per pund; % ad valorem).

2,3-diklor-1,4-naftokinin (3 1/2 c, 25 % — 2,8 c, 20 %), salazopyrine etc. (3 1/2 c, 25 % — 2,8 c, 20 %), kaliumhydroxid (1/2 c — 0,2 c), eldfast tegel (5 % — 3 %), bords-, köks- och andra hushållsartiklar av glas (50 c, min. 30 %, max. 50 % — 40 c, min. 24 %, max. 40 %), obearbetad granit (8 c per kubikfot — 1 c per kubikfot), särskild tilläggstull för vana-dininnehåll i dels tackjärn, dels vissa halvfabrikat av järn och stål (50 c — 40 c), ferrokrom (10 1/2 % — 8 1/2 %), särskild tilläggstull på kallvalsade järnband som undergått viss efterbehandling (0,1 c — 0,08 c), vissa elektriska ackumulatörer och delar därtill (20 % — 16 %), kullagerör (15 % — 12 %), vissa sågar (10 % — 8 %), filar och raspar (22 1/2 c per dussin — 17,5 c per dussin), kassaregister och delar därtill (12 1/2 % — 10 %), mjölkseparatorer värda mellan 50 och 100 \$ och delar därtill (6 1/4 % — 4 %), gruvmaskiner och delar därtill (11 1/2 % — 9 %), träbearbetningsmaskiner och delar därtill (11 1/2 % — 10 %), vissa halvfabrikat av nickel (12 1/2 % — 10 %), särskild tilläggstull för kallbearbetade halvfabrikat av nickel (5 % — 4 %), underläggsbrickor av cellulosa (6 % — 4 %), fiberboard (5 % — 3 %), cellulosa för wallboardtillverkning (5 % — 3 %), tryckta etiketter (21 c — 17 c), patroner (30 % — 25 %), sämskskinn för tillverkning av beklädnadsartiklar och handskar, av lamm- och fårskinn (12 1/2 % — 10 %), tillbehör till fiskeutrustningar (34 % — 27 %), vissa gummidäck (12 1/2 % — 10 %), särskild importskatt för rapsolja (2,25 c — 1,8 c).

Tullsänkningarna avses bli genomförda i två etapper.

Härjämte har genom överenskommelsen erhållits bindning av gällande tull i ett fall, avseende vissa båtmotorer (8 3/4 %).

De av Förenta staterna sålunda lämnade koncessionerna berör en svensk export till detta land som år 1960 uppgick till ca 72 miljoner kronor.

Överenskommelsens värde för svensk export hänför sig emellertid ej endast till de direkta koncessioner som lämnats Sverige utan jämväl till resultatet av de amerikanska förhandlingarna med andra länder.

Såsom tidigare nämnts har Förenta staterna under tullkonferensen bedrivit förhandlingar med ett stort antal stater, bl. a. Danmark, Finland, Norge, Storbritannien, Schweiz, Österrike, Europeiska ekonomiska gemenskapen (EEC), Canada och Nya Zeeland. De tullmedgivanden varom överenskommelse nåtts vid dessa förhandlingar kommer i enlighet med mestgynnad-nationsprincipen också svensk export till godo. Någon möjlighet att mer exakt redovisa de sålunda uppkommande indirekta fördelarna av de uppnådda förhandlingsresultaten föreligger emellertid inte, då närmare uppgifter om dessa tills vidare saknas.

Approximativt har emellertid beräknats, att de av Förenta staterna till andra länder givna koncessionerna berör en svensk export år 1960 till Amerika om ca 225 miljoner kronor. Följande varuslag kan anges som exempel på mera betydande indirekta koncessioner för svensk export.

Vissa läkemedel (12 1/2 % — 10 1/2 %), karboxymetylcellulosa (20 c per pund — 16 c per pund), ej denaturerad rapsolja (5,75 c per gallon, 2,25 c per pund — 4,5 c per gallon, 1,8 c per pund), lampskärmar etc. av glas (35 % — 28 %), vissa andra belysningsartiklar av glas (30 % — 24 %), tackjärn (37 1/2 c per ton — 20 c per ton), plåt av järn och stål (10 å 10 1/2 % — 8 å 8 1/2 %), ståltråd och band (12 1/2 % — 10 %), telefonapparater (17,5 % — 15 %), röntgenapparater (7 1/2 % — 5 1/2 %), elektriska uppvärmningsapparater (12 1/2 % — 10 %), vissa andra elektriska apparater (13 3/4 % — 11 1/2 %), kirurgiska instrument (45 % — 36 %), vissa vetenskapliga instrument (25 1/2 % — 22 %), bilar (8 1/2 % — 6 1/2 %), bildelar (10 1/2 % — 8 1/2 %), lustbåtar (6 % — 4 %), div. verktygsmaskiner (15 % — 12 %), kompressorer och delar därtill (11 1/2 % — 9 1/2 %), cellulosa- och pappersmaskiner (8 1/2 % — 6 1/2 %), div. lyft- och transportapparater (11 1/2 % — 9,2 %), div. mässingsmanufaktur (19 % — 15 %), kex och knäckebröd (8 1/2 % — 6 1/2 %), frysta blåbär (7 1/2 % — 6 %), papp av vissa kvaliteter (6,16 \$ per ton, min. 6 %, max. 12,5 % — 5 \$ per ton, min. 5 %, max. 10 %).

III. Framställningar rörande särskilda tullfrågor

Vissa potatisprodukter

Gällande ordning. I gällande tulltaxa hänföres potatismospulver och andra liknande produkter av potatis till tre olika tulltaxenr, nämligen 11.05, 19.02 och 20.02, beroende på sammansättning och beredningsätt.

Till 11.05 hänföres pulver av torkad, malen, kokt potatis utan andra tillsatser än konserveringsmedel e. d. Till 19.02 hänföres pulver med tillsats av torrmjök eller andra ämnen (smör, salt, kryddor). Till 20.02, slutligen, hänföres övriga nu ifrågavarande produkter. Av dessa må nämnas produkter (oftast i form av flingor), som beretts genom att kokt potatis försatts med

mjök och eventuellt andra ämnen samt mosats och valstorkats. Också pommes frites faller under 20.02.

Produkter som är hänförliga till 11.05 faller inom jordbruksregleringen och är fria från tull men underkastade införselavgift, f. n. 75 kronor 45 öre för 100 kg. För övriga produkter uttages tull, under 19.02 med 20 % av värdet och under 20.02 med 25 kronor för 100 kg.

Samtliga nu ifrågakvarande produkter är enligt EFTA-avtalet hänförliga till jordbruksprodukter.

Jordbruksnämndens framställningar. I sin framställning av den 2 oktober 1961 har statens jordbruksnämnd yrkat, att sådana torra produkter för beredning av potatismos, som är att hänföra till tulltaxenr 19.02 eller 20.02, överföres till jordbruksregleringen och belägges med införselavgift i stället för med tull. Sedermera har nämnden i sin framställning av den 27 februari 1962 utvidgat sitt yrkande och hemställt, att samtliga till 19.02 eller 20.02 hänförliga potatisprodukter överföres till jordbruksregleringen.

I den förstnämnda framställningen erinrar jordbruksnämnden om att potatisflingor och potatispulver enligt 1956 års riksdagsbeslut om jordbruksregleringen ansågs böra hänföras till de varor, som omfattas av regleringen. Nämnden anför härvidlag.

Någon begränsning av det avgiftspliktiga området till endast vissa typer av beredningar är inte förutsatt i beslutet. Genom att produkter under statistiska numren 108: 2: *Potatisflingor* och 186: 8: *Finmalen torkad potatis* i den vid dåvarande tulltaxa fogade statistiska varuförteckningen utan undantag uppfördes på varuförteckningarna till de grundläggande import- och exportförfattningarna på jordbruksregleringens område synes också hela området ha blivit täckt, möjligen med undantag för produkter i hermetiskt slutna kärl.

Vid ändring av varuförteckningarna till förordningarna inför övergången den 1 januari 1959 till ny tulltaxa enligt brysselnomenklatur »översattes» de båda positionerna 108: 2 och 186: 8 (jänte en tredje position *ur stat. nr 201: Gryn av potatis*) till den nya positionen *tulltaxenummer 11.05: Mjöl, gryn och flingor, framställda direkt av potatis*, utan att därmed avsågs att på något sätt begränsa det införselavgiftsbelagda varuområdet.

Med den utveckling som sedermera skett på området har emellertid, påpekas det, marknaden successivt tillförts ett antal mer eller mindre förädlade typer av mjöl (pulver) eller flingor, som varken till namnet eller gagnet i väsentlig mån skiljer sig från den enklare typen men dock på grund av beredningsformen icke kunnat föras till nr 11.05 utan måst klassificeras under tulltaxenummer utanför jordbruksregleringen. Övergången till ny tulltaxa har alltså, framhåller nämnden, opåräknat medfört att ur en större grupp av sinsemellan tämligen likartade produkter vissa kommit att falla utanför jordbruksregleringen utan att det blivit prövat om detta varit sakligt motiverat.

I fortsättningen anför nämnden bl. a. följande.

Det är utan vidare klart att denna oenhelliga avgifts- och tullbeläggning vållat både undran och irritation inom handeln. Lika klart torde vara, att

förhållandet i hög grad försvårat den senaste tidens strävanden från åtminstone två större företags sida att bygga upp en inhemsk industri för beredning av produkter av här ifrågavarande slag. Från potatisodlarnas sida, där man självfallet knyter stora förhoppningar vid tillkomsten av en dylik industri, har man också hos nämnden påtalat den olyckliga utformning som gränsskyddet här fått och sagt sig förhindrad att mera aktivt delta i uppbyggnadsarbetet, så länge inte hela varuområdet indragits under jordbruksregleringen och belagts med en enhetlig införselavgift. Det har från det hållet i sammanhanget nämnts, att priset på svenskodlad potatis för den planerade industrin enligt gjorda beräkningar måste med gränsskyddets nuvarande utformning sättas cirka 5 öre per kg under det pris odlarna nu får för fabrikspotatis (cirka 12 öre per kg).

Jordbruksnämnden förklarar sig dela uppfattningen, att en enhetlig införselavgiftsbeläggning är nödvändig på här ifrågavarande varuområde. De produkter, som kommit att falla utanför jordbruksregleringen vid övergången till nya tulltaxan, bör därför enligt nämndens mening återföras under jordbruksregleringen och beläggas med samma avgift som produkter under nr 11.05.

I den senare skrivelsen framhåller nämnden att det, sedan det förslag för vilket nyss redogjorts framlagts, inte minst från odlarhåll påtalats, att gränsskyddet skulle bli ofullständigt om inte också andra potatisprodukter överfördes till regleringen och inordnades i avgiftssystemet. Härvid hade man bl. a. uttryckt farhågor för att marknaden inte minst sedan djupfrysda produkter börjat förekomma i handeln skulle, om inga åtgärder vidtoges, komma att belastas med en pristryckande import av rena färdigvaror. Med hänsyn till utvecklingen på området ifrågasätter jordbruksnämnden därför, om inte samtliga potatisprodukter under 19.02 och 20.02 numera borde i ett sammanhang överföras till regleringen och avgiftsbeläggas. Beträffande avgiftsbeläggningen uttalar nämnden, att den enda framkomliga vägen — med hänsyn till att det här är fråga om ett mycket rikhaltigt sortiment av sinsemellan olikartade produkter med divergerande sammansättning — torde vara, att nämnden får bemyndigande att uttaga en avgift, som beräknas efter den importerade varans deklarerade sammansättning och som anpassas efter införselavgifter m. m. på de i varan ingående jordbruksprodukterna.

Yttrandena. I yttrande över jordbruksnämndens första framställning uttalar *generallutstyrelsen* att det i och för sig får anses rimligt att den nu ifrågavarande livsmedelsindustrin tillerkännes ett manufaktureringsskydd av normal omfattning, även om detta samtidigt innebär främjande av en gren av jordbruksproduktionen som torde tillhöra de minst konkurrenskraftiga och som därför ur samhällsekonomisk synpunkt snarare borde undergå viss hopkrympning. Från tullteknisk synpunkt anses det vara att föredraga att en eventuell förstärkning av manufaktureringsskyddet icke sker genom höjning av tullen utan — såsom jordbruksnämnden föreslagit — genom att varorna inbegrips under jordbruksregleringen. Styrelsen för-

utsätter att införselavgiften fastställs till samma belopp som för den till nr 11.05 hänförliga varan.

I sitt yttrande över jordbruksnämndens senare framställning framhåller generaltullstyrelsen, att den av nämnden där ifrågasatta utvidgningen av jordbruksregleringen avser helt perifera varor. Förefintligheten av en inhemsk fabriksmässig tillverkning av dylika produkter torde enligt styrelsen knappast vara ett intresse av den storleksordningen att några särskilda åtgärder anses påkallade för den händelse det skulle visa sig svårt att med nuvarande tullskydd bedriva sådan tillverkning. Enligt styrelsens uppfattning föreligger sålunda icke tillräckliga skäl för den sist ifrågasatta utvidgningen av jordbruksregleringens tillämpningsområde.

Kommerskollegium har icke funnit sig böra motsätta sig den i jordbruksnämndens båda skrivelser föreslagna förstärkningen av gränsskyddet för ifrågavarande potatisprodukter liksom inte heller dessa varors överförande till jordbruksregleringen.

I sitt yttrande över jordbruksnämndens första framställning understryker kollegium inledningsvis att stor försiktighet bör iakttagas vid en ändring av det nyligen fastställda tullskyddet. I särskild grad gäller detta i fråga om krav på ökat skydd för upptagande av nya tillverkningar. Mot bakgrund härav kan det enligt kollegium i och för sig te sig tveksamt att tillstyrka ett ökat skydd för ifrågavarande produkter. Å andra sidan anses särskilda omständigheter föreligga, vilka kan motivera en ändring av nu utgående skydd. Kollegium anför.

Tillverkning i landet av vissa slags potatisosprodukter har hittills skett och produktionen har kunnat räkna med ett importskydd som tagit i betraktande de ökade råvarukostnaderna. De nu aktuella slagen av potatisprodukter, för vilka ett ökat skydd begäres, består nästan uteslutande av potatis och synes ur produktionskostnads- eller konkurrenssynpunkt icke förete så avgörande skillnader att de motiverar en ojämn avgiftsbeläggning. Den mjölk tillsats som medför att dessa produkter nu faller utanför jordbruksregleringen torde i allmänhet icke överstiga ett par procent av innehållet (tillsättes huvudsakligen med hänsyn till produktens konsistens). Med hänsyn till den ställning som av statsmakterna tagits till frågan om livsmedelsindustrins krav på kompensation för av jordbruksregleringen föranledd råvarufördyring och då ifrågavarande produkter får anses vara av viss betydelse finner kollegium sig icke böra motsätta sig en förstärkning av gränsskyddet för ifrågavarande produkter.

Svettremmar

Enligt gällande tulltaxa uttages för svettremmar (ur nr 65.07) tull med 12 % av värdet.

Såsom inledningsvis omnämnts har Karlskrona hattfabriks aktiebolag nu yrkat att tullen på svettremmar skall slopas.

I det yttrande över framställningen, som efter samråd med *generaltullstyrelsen* avgivits av *kommerskollegium*, framhålles att den begärda tulllätnaden för importen av svettremmar är av förhållandevis begränsad betydelse. Huvuddelen av importen härrör emellertid från länder utanför

EFTA-området. Med en import av nuvarande storlek uppgår tullbeloppet till nära 40 000 kronor. Då någon reguljär tillverkning av ifrågavarande produkt enligt vad kollegium kunnat utröna icke förekommer inom landet och då kostnadssänkande åtgärder i nuvarande konkurrens är av särskild betydelse för hattillverkningen finner sig kollegium emellertid böra tillstyrka att tullfrihet införes för svettremmar under tulltaxenummer 65.07. En sådan uppdelning i tulltaxan är ur tullteknisk synpunkt möjlig.

IV. Departementschefen

De förhandlingar som lett fram till den nu föreliggande överenskommelsen med Förenta staterna har — såsom jag tidigare påpekat — ingått som ett led i en i övrigt ännu icke slutförd allmän tullförhandlingskonferens inom GATT-organisationens ram, de s. k. Dillonförhandlingarna. Att överenskommelsen mellan Förenta staterna och Sverige — i likhet med resultatet av de förhandlingar Förenta staterna fört med ett stort antal andra länder — brutits ut för särskild behandling sammanhänger med att det från amerikansk sida av olika skäl ansetts angeläget att sålunda uppnådda överenskommelser blir definitivt godkända och ratificerade före den 1 juli 1962.

De allmänna aspekterna på förhandlingarna torde få redovisas när det senare blir aktuellt att anmäla de förhandlingsresultat som för Sveriges del nåtts vid förhandlingarna med övriga GATT-länder. Jag inskränker mig därför nu till att endast gå in på frågan om godkännandet av det amerikanska avtalet.

De koncessioner som Sverige genom överenskommelsen lämnar Förenta staterna innefattar för 16 varuslag en bindning av den nu utgående tullen och för 6 varuslag en sänkning av tullen. Från amerikansk sida har i gengäld lämnats koncessioner för ett 30-tal varor, huvudsakligen i form av tullsänkningar. Förhandlingsresultatet torde från svensk synpunkt få anses relativt tillfredsställande. De amerikanska koncessionerna berör ett icke obetydligt antal varor av intresse för våra exportindustrier och de uppnådda tullsänkningarna väntas innebära beaktansvärda fördelar för svenskt näringsliv. Härtill kommer — på grund av den inom GATT gällande mestgynnad-nationsklausulen — indirekta fördelar genom koncessioner som lämnats i de överenskommelser Förenta staterna träffat med andra medlemsstater. Jag är därför beredd att tillstyrka att överenskommelsen godkännes för Sveriges del och att de i anledning härav erforderliga ändringarna i den svenska tulltaxan genomföres. Beträffande sistnämnda ändringar torde det — såsom fallet varit vid tidigare tillfällen — vara lämpligt att Kungl. Maj:t erhåller bemyndigande att bestämma dagen för ikraftträdandet. Kungl. Maj:t bör också erhålla bemyndigande att, därest omständigheterna det påkallar och bestämmelserna i GATT eller därtill anslutna överenskommelser det medger, helt eller delvis återställa ifrågavarande sänkta tullar till nuvarande höjd; självfallet kan ett sådant återställande ske endast i den mån andra avtal icke lägger hinder i vägen därför.

När det gäller ikraftträdandet av nu aktuella ändringar i tulltaxan vill jag bär endast tillägga att det — såvitt avser ett tulltaxenr, nämligen 92.11 — synes lämpligt att den ändring i nämnda tulltaxenr, som i anledning av proposition nr 152 antogs av 1961 års riksdag men ännu icke trätt i kraft, jämväl iakttages.

Vad härefter beträffar den av statens jordbruksnämnd begärda överföringen av vissa potatisprodukter till jordbruksregleringen förutsattes — såsom också framgår av den redogörelse för ärendet som tidigare lämnats — vid 1956 års beslut om jordbruksregleringen att åtminstone flertalet potatisprodukter av den aktuella typen skulle omfattas av regleringsåtgärderna. En betydande del av dessa har emellertid vid tillämpningen av den sedermera tillkomna internationella tullnomenklaturen för varuklassificeringen visat sig komma att falla under varugrupper som i den svenska tulltaxan är belagda med tull i stället för med inom jordbruksregleringen gällande införselavgifter. Då de ifrågavarande produkterna härigenom berövats det gränsskydd som ursprungligen avsetts och någon anledning till ändrat ställningstagande till utformningen av detta skydd icke nu föreligger, finner jag mig icke böra motsätta mig jordbruksnämndens hemställan. Härvidlag synes det lämpligt att samtliga nu aktuella potatisprodukter överföres till jordbruksregleringen och avgiftsbelägges på sätt som angivits i den senare framställningen från nämnden. Jag förordar sålunda att tulltaxan ändras så att angivna produkter befrias från tull och överföres till jordbruksregleringen.

I detta sammanhang vill jag erinra om att jordbruksnämnden tidigare i år — i samband med framläggandet av förslag beträffande olika prisregleringsåtgärder på jordbrukets område — hemställt om överföring till jordbruksregleringen också av vissa andra varor, bl. a. makaroner och spagetti och liknande produkter samt s. k. kakmix. Härmed sammanhängande spörsmål togs upp till behandling i samband med framläggandet av proposition nr 95 till årets riksdag. Några skäl för ändrad gränssdragning mellan införselavgiftsbelagda och tullbelagda varor på ifrågavarande punkter ansågs då emellertid icke föreligga. Det förutsattes dock att frågan om sådan ändring av de berörda tullsatserna som kunde anses motiverad med hänsyn till höjda avgifter på råvarorna skulle upptagas till prövning senare.

På föranstaltande av finansdepartementet har generaltullstyrelsen numera gjort erforderliga beräkningar rörande de höjningar av nu gällande tullsatser som från nyss angivna synpunkter skulle vara påkallade för ett återställande av gränsskyddets tidigare nettoeffekt. Härav har framgått att tullen på makaroner, spagetti och liknande produkter borde höjas från 35 till 45 kronor för 100 kg och tullen på kakmix från 20 % av värdet till 80 kronor för 100 kg. Jag vill inte motsätta mig att de ifrågavarande tullsatserna höjes till sålunda angivna belopp och förordar att tulltaxan ändras i enlighet härmed.

Vad slutligen angår det ifrågasatta sloandet av tullen på svettremmar

har jag inte något att erinra mot en sådan åtgärd. Jag tillstyrker sålunda en ändring av tulltaxan också på denna punkt.

De här berörda ändringar i tulltaxan, vilka icke sammanhänger med överenskommelsen med Förenta staterna, synes böra träda i kraft den 1 juli 1962.

Av tulltaxans ändrade lydelse föranledda ändringar i förteckningen över varor som omfattas av jordbruksregleringen torde få ankomma på Kungl. Maj:t att vidtaga.

Föredragande departementschefen hemställer härefter, att Kungl. Maj:t måtte genom proposition föreslå riksdagen att

dels antaga ett inom finansdepartementet utarbetat förslag till *förordning om ändring i tulltaxan den 12 september 1958 (nr 475)*,

dels godkänna överenskommelsen mellan Sverige och Amerikas förenta stater den 5 mars 1962 rörande ömsesidiga tullmedgivanden,

dels besluta, att Kungl. Maj:t, vad angår enligt förenämnda förslag på grund av överenskommelsen med Förenta staterna sänkta tullar, skall äga att, därest omständigheterna det påkallar och bestämmelserna i berörda överenskommelser det medger, helt eller delvis återställa tullen till nuvarande höjd, i den mån icke andra avtal lägger hinder i vägen därför,

dels ock bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga sådana ändringar i regleringsförfattningarna på jordbrukets område, vilka föranledes av ändringarna i tulltaxan.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Sven-Olof Norberg

Tulltaxe-nummer	Varuslag	Gällande tullsatser	Gällande bindningar	Preliminärt överenskomna koncessioner
ex 61.10	Vantar, strumpor och sockor, ej hänförliga till trikvävaror: Av annat textilmaterial än ändlösa syntetiska eller konstgjorda fibrer <i>ad val.</i>	15 %	15—25 % ¹	15 %
ex 82.02	Monterade handsågar samt sågblad, alla slag, icke tandade sågblad härunder inbegripna: Sågblad, andra än följande: bandsågblad, cirkelsågklingor, rälsågblad, bågfilsblad, ram- och blocksågblad <i>ad val.</i>	8 %	—	8 %
ex 82.05	Verktyg (utbytbara) för maskiner eller för mekaniska eller icke mekaniska handverktyg (för pressning, stansning, gängning, fräsning, brotschning, borrar, svarvning, skruvidragning o. d.), dragskivor och bergborrar härunder inbegripna: Gångverktyg <i>ad val.</i>	8 %	10 %	8 %
ex 84.05	Ångmaskiner utan ångpanna: Ångturbiner <i>ad val.</i>	10 %	—	10 %
ex 84.06	Förbränningskolvmotorer: Motorer med gnisttändning: Fartygsmotorer (andra än utombordsmotorer) med en cylindervolym av mer än 1,5 liter <i>ad val.</i> Andra, med undantag av följande: stationära motorer, flygmaskins-, fartygs-, moped-, motorcykel- och bilmotorer . . <i>ad val.</i>	10 %	10—15 % ²	10 %
	Motorer med kompressionständning: Dieselmotorer, vägande per styck mer än 500 kg <i>ad val.</i>	10 %	10—15 % ³	10 %
ex 84.41	Symaskiner, möbler speciellt konstruerade för symaskiner härunder inbegripna; symaskinsnålar: Symaskiner (andra än för skoindustrin), ej huvudsakligen avsedda för hemsömnad <i>ad val.</i>	10 %	—	10 %
84.47	Verktygsmaskiner, ej hänförliga till nr 84.49, för bearbetning av trä, kork, ben, hårdgummi, styvplast eller liknande hårda ämnen . . <i>ad val.</i>	10 %	10—13 % ⁴	10 %
ex 84.58	Försäljningsautomater, såsom frimärks-, cigarett-, choklad- och livsmedelsautomater: Elektriska försäljningsautomater och delar därtill <i>ad val.</i>	10 %	—	10 %
ex 87.02	Bilar för person- eller godsbefordran: Gränsletruckar <i>ad val.</i>	15 %	—	10 %
ex 92.11	Grammofoner, dikteringsapparater och andra apparater för upptagning eller återgivning av ljud, härunder inbegripet skivspelare, bandspelare o. d., med eller utan ljudbosa: Grammofonautomater <i>ad val.</i>	10 %	10 % ⁵	5 %

¹ Varierande bindningsnivå beroende på det ingående materialet.

² Motorer vägande per styck: högst 500 kg eller mer än 25 000 kg bundna vid 10 %; 500—1 500 kg vid 12 %; 1 500—25 000 kg vid 15 %.

³ Motorer vägande per styck 500—1 500 kg bundna vid 12 %; 1 500—5 000 kg vid 15 %; mer än 5 000 kg vid 10 %.

⁴ Barknings- och klyvmaskiner samt ramsågar bundna vid 10 %; andra maskiner för bearbetning av trä eller kork, vägande högst 250 kg per styck vid 10 % och vägande mer än 250 kg per styck vid 13 %; maskiner för plastindustrin vid 10 %.

⁵ Bindningen avser grammofoner.